



Berguedà

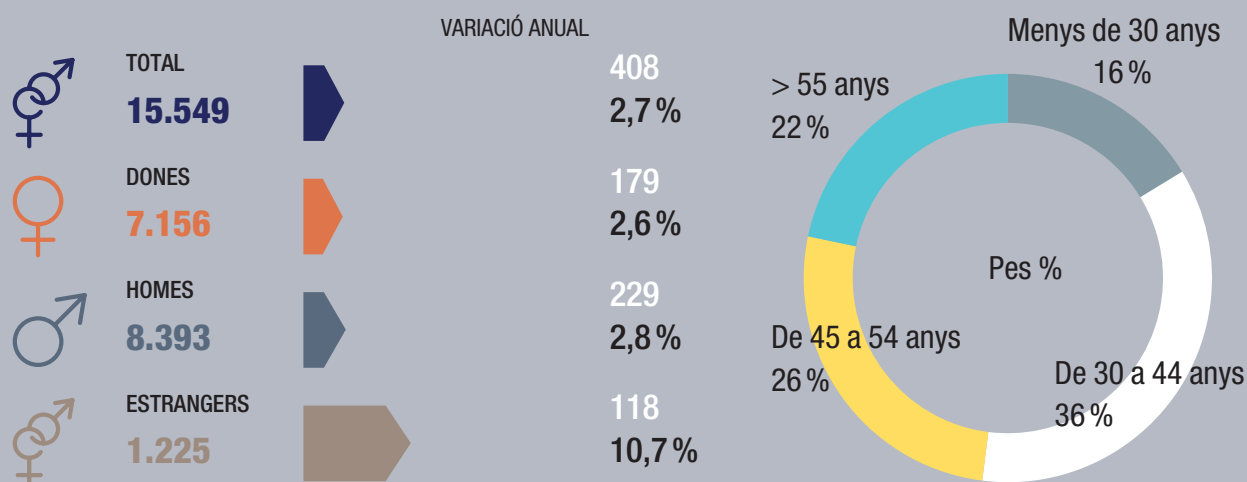


Resum executiu

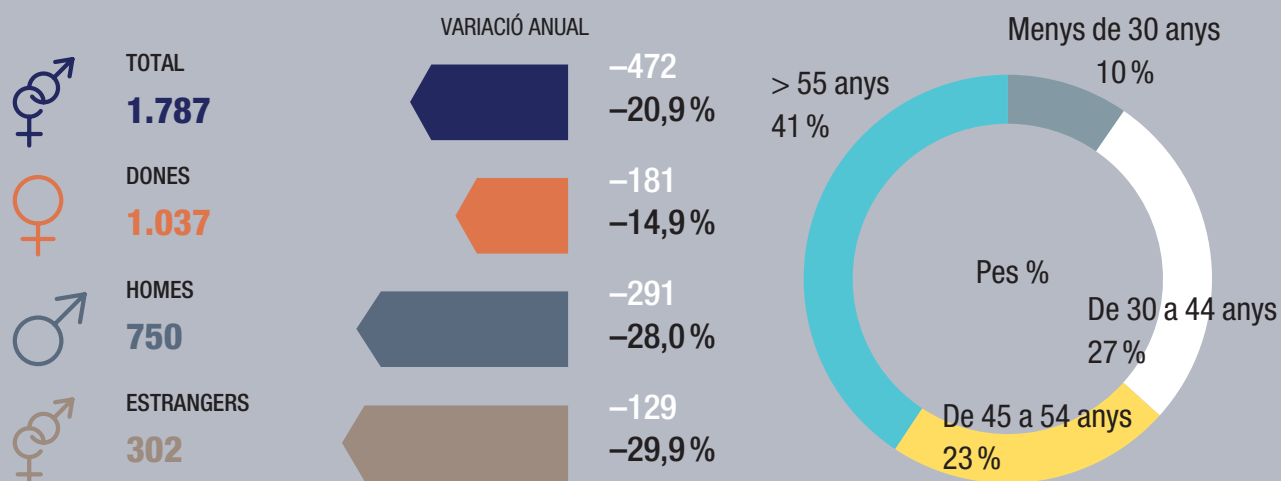
La recuperació econòmica a la comarca del Berguedà durant l'any 2021 s'ha evidenciat amb l'evolució socioeconòmica positiva en la majoria d'indicadors de la comarca, tot i que amb sensibles diferències respecte al conjunt de la província i la resta de comarques. Respecte a un any abans, el nombre d'aturats registrats ha descendit el -20,9 % (província, -26,3 %), i destaca la caiguda entre els joves menors de 30 anys (-46,9 %). La taxa d'atur s'ha situat en el 10,4 % (província, 10,1 %).

L'ocupació registrada resident ha augmentat (2,7%), però és la comarca de la província on ho ha fet de manera més moderada (província, 3,4%). En canvi, els llocs de treball s'han incrementat el 5,1 %, la tercera comarca amb un augment més gran (província, 4,0 %), i destaca el creixement en les activitats relacionades amb l'ocupació. És la comarca on ha crescut més el treball assalariat (7,6 %), tot i que el treball autònom també ho ha fet (1,2 %). En termes empresarials, es mostra com la comarca més dinàmica, ja que el nombre d'empreses ha crescut el 3,9 % respecte a l'any anterior.

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2021



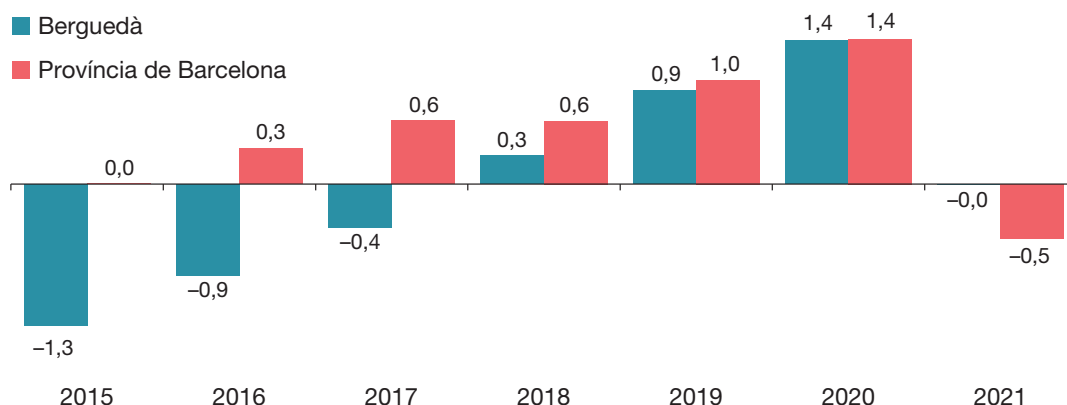
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2021



La comarca del Berguedà, amb Berga com a capital, està constituïda per 31 municipis, dels quals 30 pertanyen a la demarcació de Barcelona i un a la de Lleida. La seva superfície és de 1.129 km² (només es tenen en compte els 30 municipis barcelonins, com es fa en tot aquest capítol), i representa el 14,6 % de la superfície del conjunt de la demarcació.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2015-2021 (en percentatge)

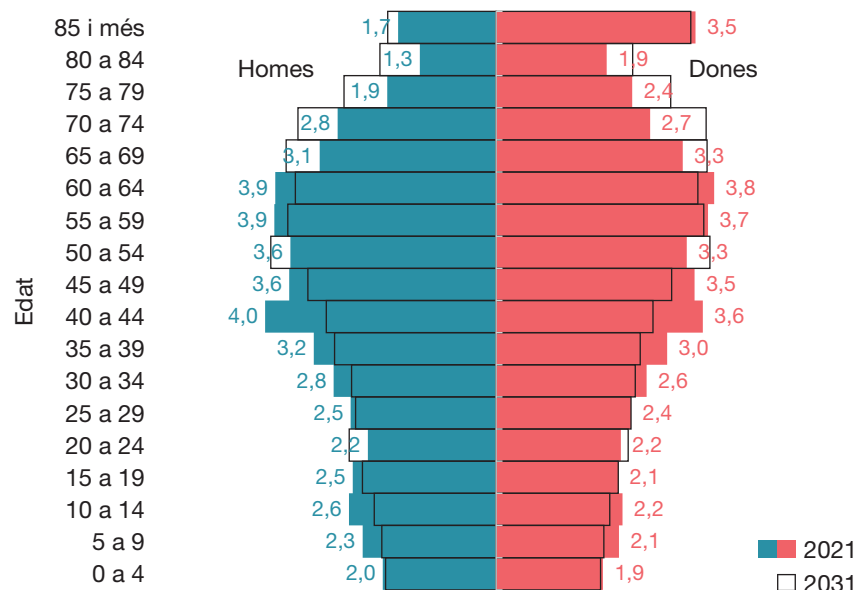


Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

El Berguedà compta amb 39.772 **habitants** l'any 2021, la segona comarca menys poblada de les 12 barcelonines. Respecte a l'any 2020, la població s'ha mantingut pràcticament idèntica, i només s'ha registrat un descens de dues persones. Ha caigut la població menor de 16 anys (-0,4 %), mentre que els adults han augmentat sensiblement (0,1 %) i s'ha mantingut estable el nombre de població de 65 anys i més (0,0 %). La població amb nacionalitat espanyola ha augmentat un 0,1 %, mentre que l'estrangera ha caigut un -1,1 %, entre les que destaquen els romanesos (-7,9 %) i els marroquins (-4,3 %). 18 municipis de la comarca han guanyat població el darrer any, entre els quals destaquen els increments d'Olvan i de l'Espunyola (16 cadascun), Cercs (40) i Casserres (48), que

Gràfic 2

Piràmide d'edats del Berguedà 2021-2031 (en percentatge)

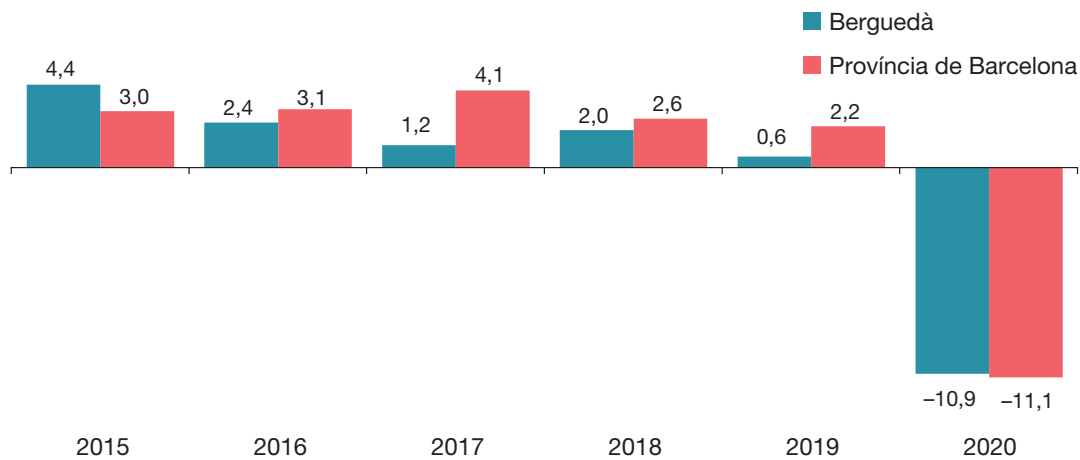


El sensible augment de població adulta a la comarca ha contrarestat la pèrdua de població jove, mentre que la població gran es mostra estable.

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)



Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2021

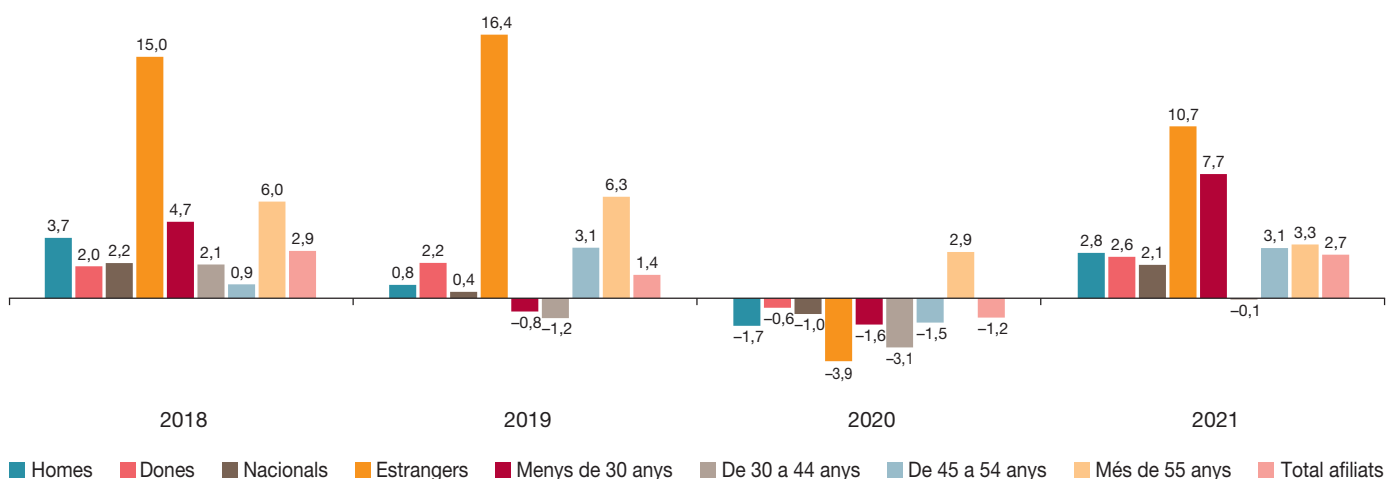
La comarca del Berguedà creix en termes d'ocupació (2,7 %), per sota el conjunt de la demarcació (3,4 %). És l'increment més baix d'entre totes les comarques.

contrasten amb la caiguda del nombre d'habitants d'altres 11 municipis de la comarca, entre els que destaca Berga (-78).

La comarca del Berguedà va experimentar un descens del VAB del -10,9 % l'any 2020, segons l'Anuari econòmic comarcal 2021, del BBVA (vegeu el gràfic 3). L'ocupació registrada de la població resident a la comarca s'ha incrementat el 2,7 % l'any 2021, la comarca de la demarcació que ho fa amb menor intensitat. L'increment relatiu més important s'ha produït entre les persones de nacionalitat estrangera (10,7 %). Per grups d'edat, el dels menys de 30 anys ha experimentat el creixement més intens (7,7 %), i només el grup de 30 a 44 anys registra un mínim descens (-0,1 %). Així, l'any ha finalitzat amb 15.549 persones ocupades, 408 més que el 2020.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Berguedà (en percentatge)



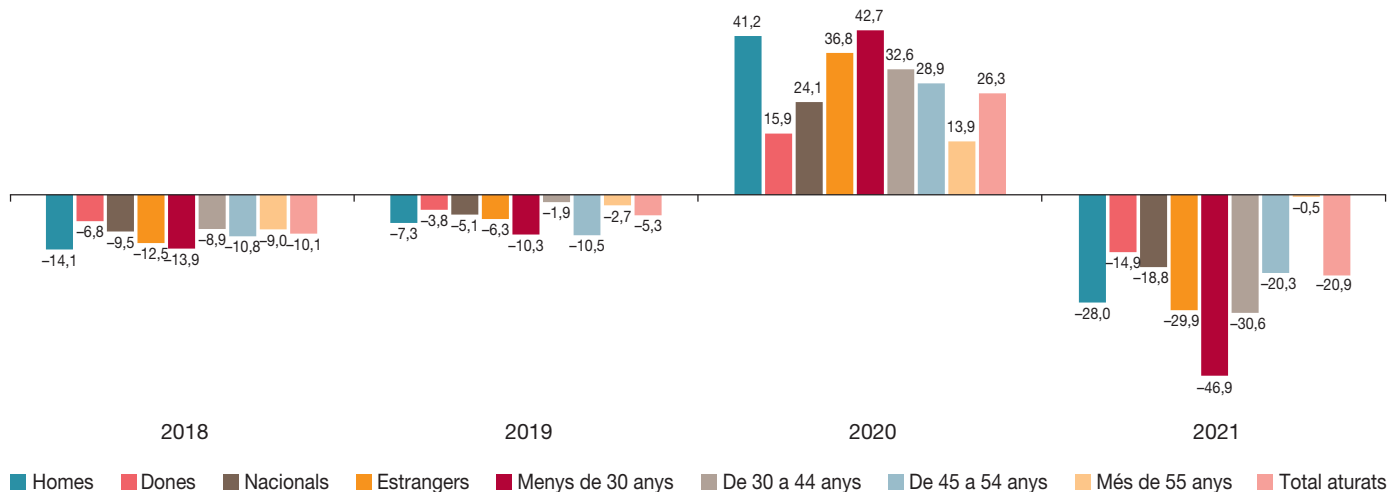
Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

L'atur registrat (vegeu el gràfic 5) a la comarca ha experimentat una evolució positiva durant l'any 2021, i s'ha reduït en -472 persones aturades registrades, una variació anual del -20,9 % (província, -26,3 %). El desembre de 2021 s'han comptabilitzat 1.787 aturats registrats, i la taxa d'atur s'ha situat en el 10,4 %, lleugerament per sobre de la del conjunt de la demarcació (10,1 %).

L'evolució anual positiva entre els homes aturats (-28,0 %) ha estat molt més intensa que entre les dones aturades (-14,9 %). L'atur nacional ha caigut el -18,8 %, mentre que els aturats amb nacionalitat estrangera han disminuït de manera més destacada (-29,9 %). Tots els grups d'edat analitzats han experimentat un descens de l'atur en més o menys grau, amb els aturats menors de 30 anys encapçalant aquesta caiguda (-46,9 %). Entre els grans sectors d'activitat, destaquen el descens dels serveis en termes absoluts (-305) i el de l'agricultura en termes relatius (-39,0 %).

Gràfic 5

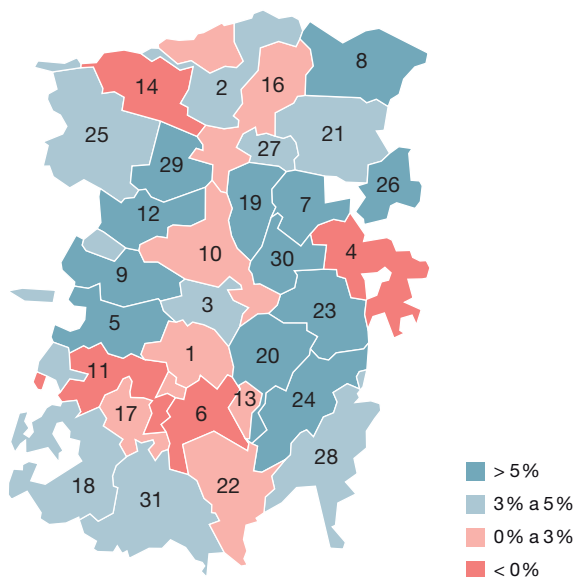
Taxes de variació interanual de la població aturada registrada.
Berguedà (en percentatge)



Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació població ocupada registrada.
Berguedà, 2021 (en percentatge)

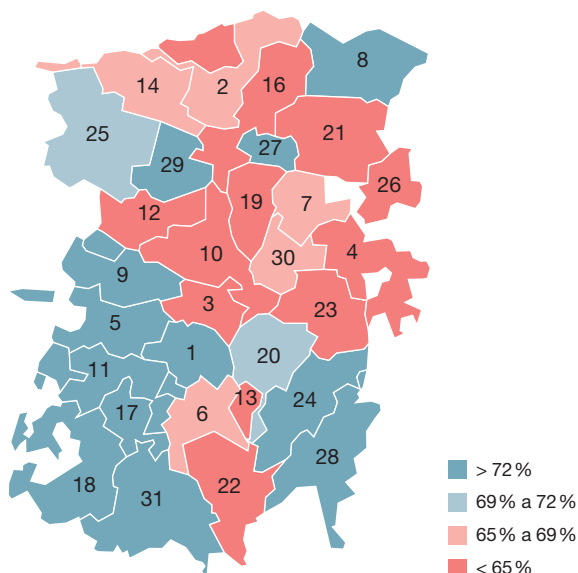


La caiguda de l'atur a Berguedà l'any 2021 (-20,9 %) ha estat més moderada que al conjunt de la província, i la taxa d'atur (10,4 %) s'ha situat lleugerament per sobre (província, 10,1 %).

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada.
Berguedà, 2021

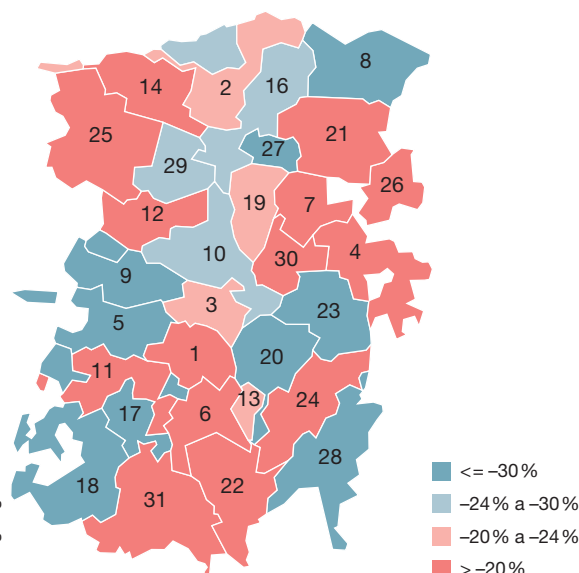
(en percentatge)



Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat.
Berguedà, 2021

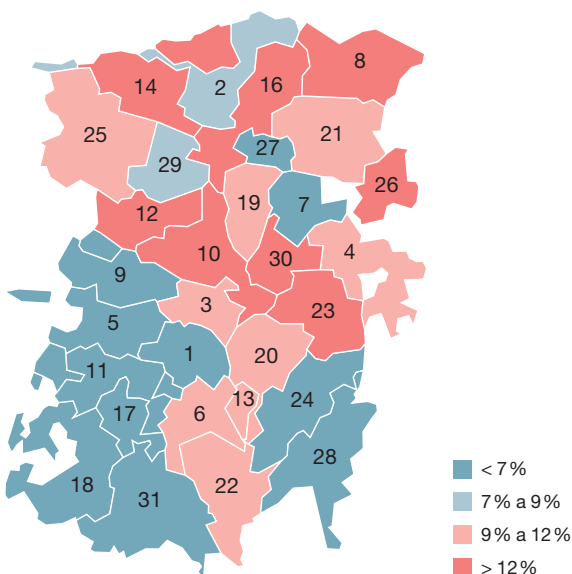
(en percentatge)



Mapa 4

Taxa d'atur registrat.
Berguedà, 2021

(en percentatge)

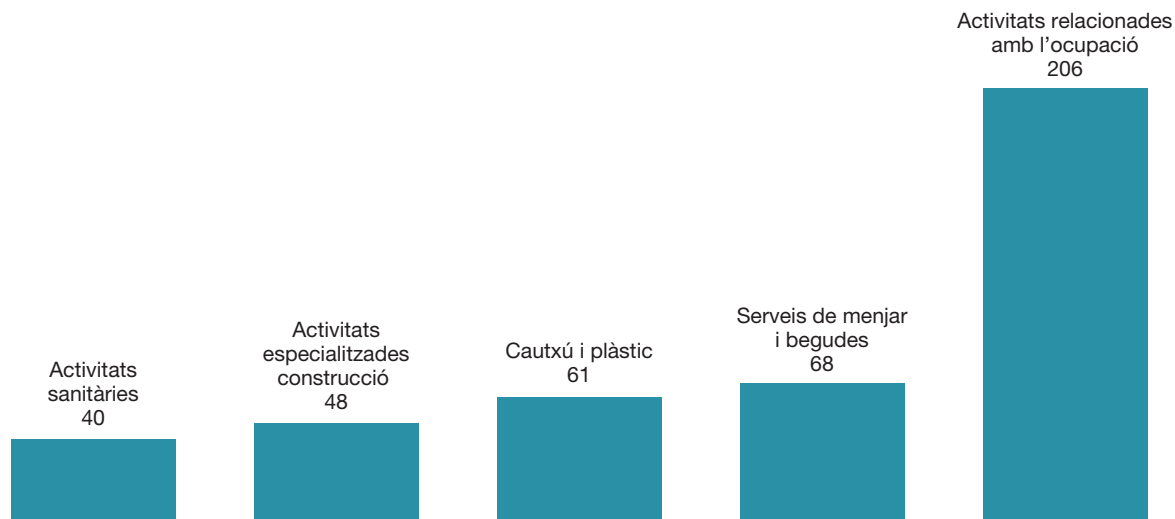


25 dels 30 municipis guanyen ocupació resident, i només dos tenen una taxa d'ocupació inferior al 60%. 22 dels municipis han reduït el nombre d'aturats registrats, amb set municipis amb una taxa d'atur superior al 12%.

- | | |
|--------------------------|-----------------------------|
| 1 Avià | 18 Montmajor |
| 2 Bagà | 19 Nou de Berguedà (La) |
| 3 Berga | 20 Olvan |
| 4 Borredà | 21 Pobla de Lillet (La) |
| 5 Capolat | 22 Puig-reig |
| 6 Casserres | 23 Quar (La) |
| 7 Castell de l'Areny | 24 Sagàs |
| 8 Castellar de n'Hug | 25 Saldes |
| 9 Castellar del Riu | 26 Sant Jaume de Frontanyà |
| 10 Cercs | 27 Sant Julià de Cerdanyola |
| 11 Espunyola (L') | 28 Santa Maria de Merlès |
| 12 Figols | 29 Vallcebre |
| 13 Gironella | 30 Vilada |
| 14 Gisclareny | 31 Viver i Serrateix |
| 16 Guardiola de Berguedà | |
| 17 Montclar | |

Gràfic 6

Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Berguedà, 2021 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Berguedà, 2021 (absoluts)



Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

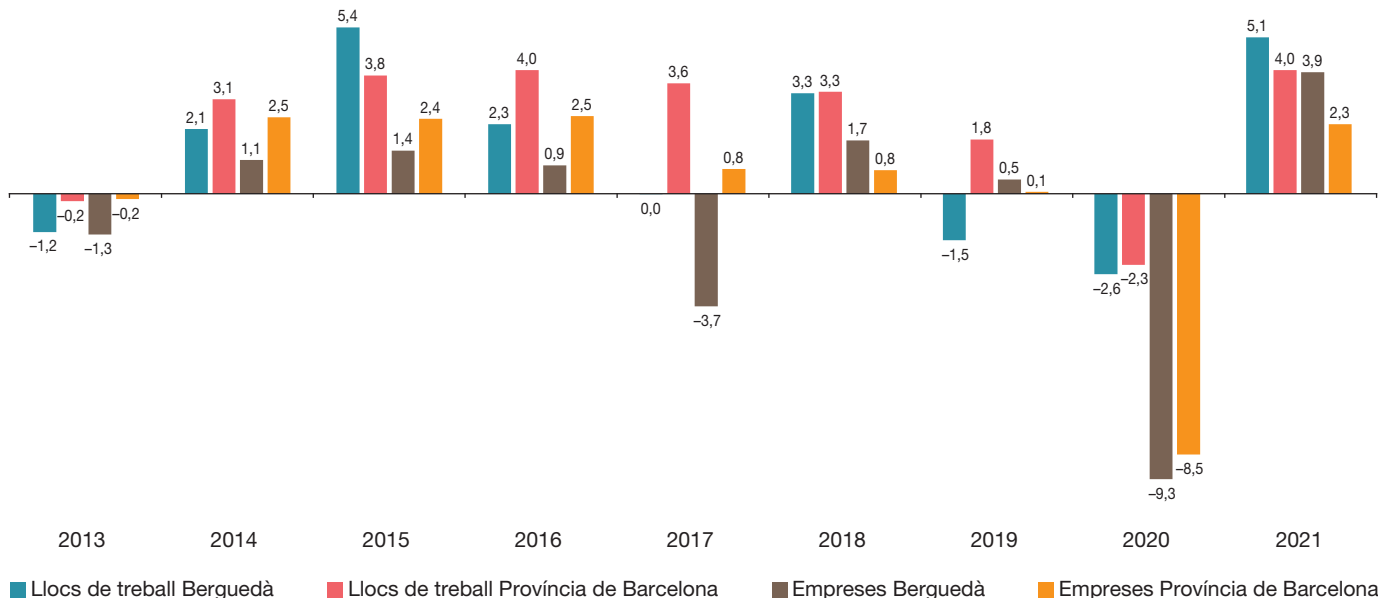
Un total de 34 subsectors econòmics del Berguedà han augmentat el nombre de llocs de treball, entre els quals destaquen: fabricació de cautxú i plàstic (61), serveis de menjar i begudes (68) i activitats relacionades amb l'ocupació (206). Entre els 26 subsectors que han perdut llocs de treball destaca el dels serveis socials amb allotjament (-33).

El nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) s'ha situat en 11.452 en acabar l'any 2021. Són 553 més que un any abans, amb una variació del 5,1 %, cosa que converteix el Berguedà en una de les tres comarques de la demarcació més dinàmiques en generació de llocs de treball, i per sobre de l'evolució positiva del conjunt de la província (4,0 %). L'augment s'ha produït en treball autònom (1,2 %), però sobretot en treball assalariat (7,6 %), on és la comarca que ha crescut més en aquesta modalitat.

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)

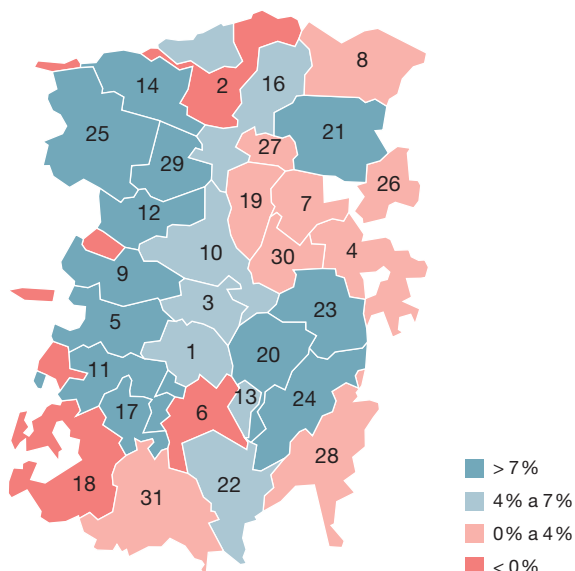


Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 5) ha estat positiva en 22 municipis de la comarca, amb increments molt destacats a Castellar del Riu (27,6 %), Gisclareny (133,3 %) i la Quar (142,9 %). Els creixements absoluts més importants s'han produït a Puig-reig (64) i Berga (348). Només tres municipis han registrat lleugeres pèrdues de llocs de treball, concretament: Montmajor (-1,2 %), Casserres (-2,6 %) i Bagà (-8,5 %).

Mapa 5

Variació llocs de treball registrats. Berguedà, 2021 (en percentatge)



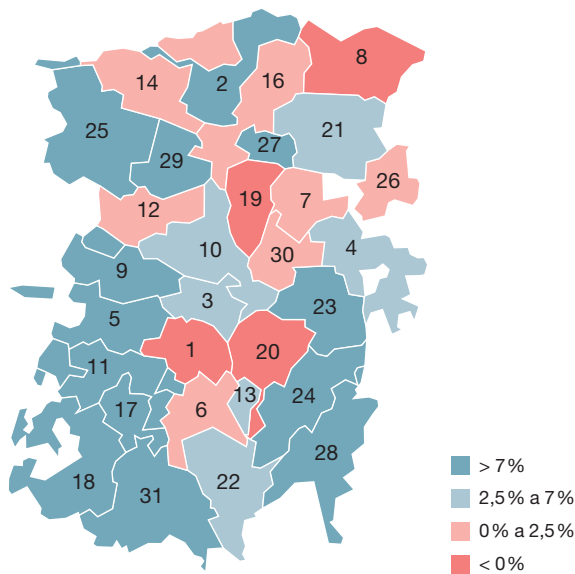
L'any 2021 ha suposat un increment dels llocs de treball a la comarca del 5,1 % (1,2 % autònoms, 7,2 % assalariats). Alhora, és la comarca amb més variació d'empreses, del 5,4 % (64).



En el cas de les **empreses** (comptes de cotització), el seu increment ha estat el més destacat d'entre totes les comarques de la demarcació, del 3,9 % (64), més del doble que l'increment al conjunt de la província (2,3 %). La xifra total d'empreses en finalitzar l'any 2021 ha estat de 1.247, que, tot i l'important increment, encara no recupera les xifres anteriors a la pandèmia. Per subsectors, els creixements més notables s'han produït a les seus centrals i consultoria empresarial (6), els serveis de menjar i begudes (10) i l'agricultura, ramaderia i caça (12).

Mapa 6

Variació empreses registrades.
Berguedà, 2021 (en percentatge)



20 municipis han guanyat empreses al llarg de l'any 2021, entre els quals destaquen Bagà (6) i Berga (15). Només quatre municipis han perdut empreses en el mateix any.

El desembre de 2021 hi ha concedides 1.108 **prestacions per desocupació**, i respecte al 2020 la disminució ha estat de 145 prestacions. La taxa de cobertura ha arribat al 62,0 %, 6,5 punts per sobre de la taxa que hi havia un any abans, a causa de la reducció en el nombre de persones aturades registrades durant aquest període, i està per sobre de la taxa del conjunt de la província (59,8 %).

Durant l'any 2021 s'han signat un total de 10.583 **contractes laborals** a la comarca, que són 1.083 contractes més que l'any anterior, impulsat per l'augment de contractes al sector dels serveis. Com succeeix a la resta de comarques de la província, encara no s'han recuperat els nivells de contractació anteriors a la crisi de la covid-19. Per tipologies, la contractació indefinida ha crescut de manera molt més marcada que la contractació temporal (46,2 % i 7,3 %, respectivament).

UP Berguedà

Carme Padrós, tècnica d'empresa de l'Agència de Desenvolupament del Berguedà

Presentació del projecte

L'UP Berguedà és un projecte impulsat per l'Agència de Desenvolupament del Berguedà adreçat a mestres i alumnes d'educació primària, secundària i FP que té com a objectiu principal promoure la innovació, la ideació, la creativitat i la comunicació a les aules des del punt de vista empresarial. Vol promoure l'esperit emprenedor dels joves a partir de reptes del territori i assentant les bases per trobar possibles solucions innovadores a través d'un procés. Durant tot el procés s'ha combinat la teoria amb la pràctica i se'ls hi ha facilitat les eines perquè poguessin conèixer, reflexionar i prendre partit sobre el que passa en el seu entorn. El treball a partir de reptes permet que els i les alumnes participants descobreixin o se'ls plantegin problemàtiques reals i contextualitzades en el seu territori, aquests hauran d'analitzar-les i buscar possibles solucions innovadores i reals perquè l'organisme receptor la pugui aplicar. D'aquesta manera s'aconsegueix una participació activa de la ciutadania, es creen sinergies amb entitats i organismes municipals i els joves poden entendre la utilitat i la realitat dels projectes treballats a l'aula.

Els receptors principals del projecte són l'alumnat de 5è i 6è de primària, de 3r i 4t d'ESO i de cicles formatius de grau mitjà i superior de la comarca del Berguedà, perquè són els encarregats d'aportar solucions als reptes que detectin o es plantegin. No obstant això, les entitats socials i les entitats públiques, les empreses, els emprenedors i els ajuntaments del territori també són protagonistes d'aquest projecte, perquè són els encarregats de compartir les problemàtiques reals que tenen i rebre les propostes de solució de l'alumnat.

Descripció del projecte

Tot el programa s'ha desenvolupat amb sessions formatives que inclouen activitats pràctiques i teòriques, transversals i puntuals, presencials i de treball autònom fora de l'horari lectiu, per a l'adquisició dels coneixements previstos a partir de les necessitats expressades i els coneixements previs. Inspirant-nos en les metodologies *lean startup* i *design thinking*, s'ha acompanyat alumnes i docents perquè a partir de l'exploració i de l'aplicació de tècniques de creativitat tinguessin la capacitat de trobar solucions innovadores als reptes reals del territori.

Activitats realitzades

1. Creació de material i de contingut per als alumnes incorporant eines i recursos digitals
2. Seminaris per capacitar els docents en la metodologia emprada
3. Banc de reptes, un recurs pedagògic
4. Organització del Festival UP Berguedà
5. Accions de publicitat i màrqueting del projecte

Creació de material i de contingut per als alumnes incorporant eines i recursos digitals

La primera fase ha constatat de tres mòduls (de setembre a desembre).

M1 ODS: es treballen els objectius de desenvolupament sostenible. Aprofitarem aquesta oportunitat per treballar reptes reals alineats amb els objectius de desenvolupament sostenible. M2 Innovació: conèixer en què es basa la innovació, diferents maneres d'innovar. Diferenciar la innovació de la creativitat i diferenciar també la innovació dels invents. M3 Repte i empresa: saber com sorgeix un repte, quins models d'empresa existeixen i quina és la seva estructura.

La segona fase ha constatat de dos mòduls (de gener a febrer).

M4 Ideació i creativitat: conèixer eines per trobar idees i desenvolupar-les. M5 Desenvolupament de la idea: desenvolupar la idea i el model de negoci per arribar al prototip.

La tercera fase ha constatat de tres mòduls (de març a abril).

M6 Avaluar i contrastar el prototip: contrastar, aprendre i millorar la proposta.

M7 Comunicació i màrqueting: conèixer les diferents tècniques de comunicació per saber vendre el seu prototip. M8 Festival Up Berguedà: presentem el que hem fet i ensenyem la solució.

Amb l'Up Berguedà el professorat ha fet de «facilitador» de les dinàmiques de creativitat i «consultor» en l'elaboració del model de negoci. Per això, hem facilitat formacions en línia al professorat, en format de tallers per capacitar-los en la metodologia dels diferents mòduls a treballar en el marc de l'Up.

Festival Up Berguedà

L'UP Berguedà tanca el projecte amb un gran Festival que neix amb vocació d'esdevenir un punt d'intercanvi entre el món docent i el de les empreses, perquè es retroalimentin coneixent experiències d'èxit i descobrint propostes inspiradores. Una cita ineludible per descobrir el talent emergent de la comarca i, alhora, un punt de trobada del món empresarial i de l'emprenedoria berguedana i els joves.

El Festival ha tingut lloc del 7 al 10 d'abril del 2022, amb una gran varietat d'activitats a la fàbrica de cal Metre de Gironella. El divendres 8 d'abril, els vuit centres d'educació primària i els sis centres d'educació secundària de la comarca van presentar cada un dels seus projectes, donant a conèixer les solucions a la problemàtica escollida davant el públic i un jurat. Durant els dies 9 i 10 d'abril ha esdevingut un punt de trobada de les empreses i emprenedors de la comarca, que, a través de les ponències, han explicat el desenvolupament dels seus projectes d'èxit i de les seves propostes innovadores. Alhora, es van realitzar dues cites ràpides i una hackató. Paral·lelament s'ha organitzat la fira de l'ocupació i la formació, en què els centres de formació i d'ocupació han fet d'expositors. Aquest espai ha permès que els joves puguin tenir la possibilitat de conèixer cicles formatius i obtenir informació dels perfils professionals que es necessiten en el mercat actual.

Conclusions

L'Up Berguedà és un projecte que ha permès a l'alumnat del Berguedà conèixer més de primera mà la realitat territorial a través dels reptes plantejats per les empreses i les entitats socials. Aquesta proposta formativa ha inclòs aprenentatges transversals, estratègies d'aprenentatge actiu basat, principalment, en l'acció dels alumnes, la posada en comú de coneixements, la presa de decisions, la posada en pràctica de processos, així com activitats adreçades a la comunicació i transmissió d'aquests coneixements. És per això que es vol donar continuïtat al projecte aquest proper any 2022-2023 i plantejar altres activitats diverses basades amb el treball cooperatiu, que pretén fomentar la responsabilitat individual i de grup, respecte a tasques comunes que incorporen components de recerca i de construcció del coneixement de manera interdisciplinària i cooperativa. El concepte clau és l'aprenentatge basat en problemes. S'ofereixen reptes que impliquen la posada en marxa de processos creatius i de cerca d'informació per després poder-ho aplicar en el projecte. Per acabar, queda molt de camí per recórrer en el món de la innovació i en l'aprenentatge de coneixements a través de la digitalització, la ideació i la creativitat, la comunicació.